

TÜRK KÜNDEKÂRİ VE AHŞAP OYMA SANATI

Anadolu'da ahşap sanatı, Anadolu Selçuklular ile gelişmiş, künde-kârî ve oyma ahşap işçiliği dönemin karakteristiğini oluşturmuştur. Özgünlüğünü koruyarak devam eden bu sanat, Osmanlı Dönemi'nde künde-kârî, oyma ve kakma tekniklerinin bir arada kullanılmasıyla en güzel örneklerini vermiştir. 14. yüzyıldan itibaren başlayan ağaç kakma sanatında farklı cins ve renkteki ağaçlarla kakma yapıldığı gibi, daha çok sedef, fildişi, altın, gümüş, kemik ve değerli taşlar kullanılmıştır. Ahşap oyma sanatı, tavan, giriş, kolon, kapı, pencere ve dolap kapakları, mihrap, minber, rahle, çekmece, sandık, konsol, çerçeve, masa, sehpa, taht, sanduka ve saltanat kayıkları gibi pek çok farklı kullanım alanında uygulanmıştır. Süslemenin yanı sıra bir yapım tekniği olan Künde-kârî, pek çok küçük ahşabın tutkal ve çivi kullanmadan geometrik bir şemada birleştirilmesi ile oluşturulmuştur. Bu özel teknik sayesinde ahşap eserler, nem ve ısıdan meydana gelen ağaçtaki genleşme ve daralmalardan etkilenmeden yüzyıllarca orijinal biçimlerini korumuştur.

Künde-kârînin en zengin örneklerini kapı kanatları, pencere kapakları, vaaz kürsüleri, rahleler ve minbeler ortaya koyar. Konya Alâeddin Camisi (1155-1156), Beyşehir Eşrefoğlu Camisi (1296-1299), Aksaray Ulu Camisi (12.yy.), Birgi Ulu Camisi (1322), Manisa Ulu Camisi (1366), Bursa Ulu Camisi (1399) minberleri bu sanatın en güzel örnekleri arasındadır. Kıymetli eserlerin yaratıldığı künde-kârî sanatı, 18. yüzyıldan itibaren Avrupa kökenli üslupların benimsenmesi ile basitleştirilmiş; bu yüzyıl sonunda ahşap malzeme makineler ile işlenmeye başlanmıştır. Buna karşın, geleneksel teknikler ve el işçiliği babadan oğula geçerek devam etmiştir. Bu gün az sayıda atölyede icra edilmektedir.

YOUNGMASTERS

GENÇ USTALAR PROJESİ KÜNDEKÂRİ VE AHŞAP OYMA ATÖLYE ÇALIŞMALARI

